

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Verus Ecclesiasticus Vocationem suam cognoscendi Avidus, Eidemqve Correspondendi Studiosus

Mansi, Giuseppe

Francofurti ad Mœnum, 1693

Cap. IV. Dignitatis Ecclesiasticæ, maximè Sacerdotalis, excellentiæ
quædam, ac prærogativæ adferuntur

urn:nbn:de:hbz:466:1-38106

stupore ac horrore interni, applausu autem ac gratulatione cœli, ad tantam molem sustinendam ac reparandam, fateri debemus, quod abstinentia, pœnitentia, humilitas, paupertas, & reliquæ virtutes bases sint, quibus sustentatur, ac in suo conservatur vigore Ecclesia; ubi divitiæ, luxus, delictiæ, superbiam, maximè in clero, illam dejiciunt, enervant, ac in terram prosternunt. Sanctus Petrus Alexandrinus delineat Christi Ecclesiam sub nomine, seu figura vestis, unde de illa absque temeritate dicere possemus, malis Ecclesiasticis id, quod de veste sancti Pauli primi Eremitæ scripsit S. Hieronymus: *Ille vestem Christi licet nudus servavit, vos vestiti sericis indumentum Christi perdidistis.*

Caput Quartum.

Dignitatis Ecclesiastica, maximè sacerdotalis, excellentiæ quadam ac prerogativa adferuntur.

TRactavimus hætenus de gravissimo præjudicio, quod Ecclesia Dei patitur ex libertina ac perversa Ecclesiasticorum vita, pro cuius reformatione judico necessarium, breviter in capite hoc proponere ac examinare excellentiam ac sublimitatem illius sta-

B rus.

tus, credo namque, argumentum hoc serio
 ac cum attentione solida consideratū, pluri-
 mū in illum finem conducturum, ac profutu-
 rum. S. Leo Papa. Ser. 1. de Nat. D. N. *Agnosce ergo
 ô Christiane (dico sacerdos) dignitatem
 tuam, & divinae consors factus natura, non
 in veterem vilitatem degeneri conversatione
 redire.* Videntur sancti Patres obstupescere
 re sublimitatem ac excellentiam dignitatis
 sacerdotalis, nec adæquatis conceptibus
 eam posse explicare, unde generalibus tan-
 tum periodis, meliori quo possunt modo eam
 adumbrant. Proclamat S. Isidorus Pelusiota
 sacerdotii maiestatem, metam ultimam esse
 humani desiderii: 2. Ep. 71. *Omnia, quae in-
 ter homines expetuntur extremam metam: ad-
 jungitque se gaudere ac gloriari, quod non
 reperiat aliquid ultra, encomio huic adden-
 dum.* S. Ephrem, attonito similis hærens,
 in hæc verba prorupit: *De sacerdot. Miraculum
 stupendum, magna & multa, immensa &
 infinita sacerdotii dignitas.* Magnus ille Ec-
 clesie Prælati Ambrosius, licet plurimos
 de dignitate sacerdotali conscripserit libros,
 in fine tandem concludit, non reperiri, nec
 esse, honorem tam sublimem, aut gradum
 excellentiæ tam præcellsum, qui dignitati sa-
 cerdotali ullo modo queat comparari: *Honor
 sacer-*

sacerdotalis nullis potest comparationibus ad-
quari L. II. de Dign. sacer. c. 2. Et, ne quis fors
authumet, liberalius hoc scriptum aut pro-
latum à Sancto Archi-Episcopo, brevi indu-
ctione, verissimum esse, ac omnium sancto-
rum Patrum menti & opinioni conforme,
demonstrabimus.

Incipiamus à capitibus Coronatis, Impe-
riali licet diademate cinctis, qui toti sese
sub manibus ac brachio sacerdotali humilia-
verunt, & ab eorum nutibus ac directione
denderunt. Theodosius (ut plures alios
præteream) obedientissimè justo supranom-
inati S. Ambrosii mandato paruit, dum
generosâ Christianâ constantiâ ingressum
templi Imperatori interdixit: *Rex caput sub-*
mittit manui sacerdotis, scribit S. Chryosto-
mus: *Hom. 4. de verb. isai.* De primis Ecclesiæ
nascentis sæculis, in quibus ministri Evange-
lici primi erant, qui cervices suas sub Prin-
cipum persecutorum acinacibus porrigere,
ac inclinare debebant, scribit S. Ignatius
martyr, Smyrnensis Ecclesiæ Ecclesiastico-
rum conditionem, non inelegante conceptu
deducens: *Ad Smyrn. Enumera honores,*
divitias dignitates, denique mundi regna,
omnium apex est sacerdotium, quibus paucis
verbis totum, quod dici potest, dicit. Con-
clu-

Nandi

Venerabilis
de ...

cludit S. Ambrosius, *ibid.* aitque potiori ratione plumbum, inter metalla omnia vilissimum, comparari auro pretiosissimo, quatenus terrenæ ulli dignitati Sacerdotium: *Si Regum fulgore compares*, inquit, de sacerdotibus agens, & *Principum Diademati*, longè *inferius*, quam si plumbi metallum ad auri fulgorem compares. Hinc S. Bernardus, *serm. Past.* terrenam omnem, tanquam nimis humilem, depressam, ac incongruam dedignatus comparationem, cœlestibusque sese ingerens, hæc in favorem cleri in synodo Pastoralis protulit, ac scripto consignavit: *Prætulit vos Deus Regibus, & Imperatoribus*. Sed hoc est parum: *Prætulit Angelis & Archangelis, prætulit Dominationibus*. Quod autem verum sit, sacerdotes in multis præcellere, majoribusque donatos esse prærogativis, præ spiritibus illis cœlestibus, non paucis sunt, quæ id probant: *Tremunt videntes Angeli*, canit in quodam hymno Ecclesia: similiter de potestatibus in missæ præfatione cantat: *Tremunt potestates*. De Cherubinis scribit Psalmista, quod sedilis loco serviant Divinæ Majestati: *Ps. 79. v. 2. Qui sedent super Cherubim*. Oculatus testis S. Isaias de Seraphinis refert, quod pedibus consistentes appareant coram DEO: *Seraphim stabant*.

1f. 62. Verum, non ita sacerdotes, sicut
 dem seniores illi, quos sua in Apocalypsi vi-
 dit S. Joannes, sedebant super thronos hono-
 rati: *Super thronos viginti quatuor seniores
 sedentes.* Idem autem est Senior ac Presby-
 ter. Non appellantur sacerdotes aut Eccle-
 siastici servi, sed domestici, sed familiares
 intimi DEI Altissimi: *Domestici Dei.* Ascen-
 dit ad familiaritatis dignitatem, inquit Petrus
 Blesensis. *serm. 47.* Et Divus Seraphicus Fran-
 ciscus *in opuscul. Serm. 2. ad sacerdot.* Confratres
 suos Religiosos sacerdotes alloquens dicit:
*Dei familiares, & Domestici estis, & illius
 pane vescimini, vestram agnoscite dignitatem.*
 Quid amplius? ubi Angeli servorum instar
 Divinae obediunt Majestati: *Omnes sunt ad-
 ministratorii spiritus:* arbitratui sacerdotum
 committit divinissimum Christi corpus,
*in quo habitat omnis plenitudo divinitatis
 corporaliter, ac in illorum manibus se dedit,
 & quasi iis subjicit, quem adorant Domina-
 tiones, tremunt Potestates.* Si omnes Hierar-
 chiae beatae sese simul unirent, si omnes An-
 gelici chori convenirent, facere non pos-
 sent, inquit S. Bernardinus Senensis, *Cap. 1.
 Serm. 20. art. 2.* quod nos Sacerdotes indies
 praestamus, ut in hostiam descendat unige-
 nitus Altissimi filius: *Omnes caelestes Spiri-*

ius simul, non possunt conficere corpus Christi
quod conficere habet Sacerdos; Bene hoc, sed
 aliud subjungit idem Sanctus; una ex intelli-
 gentiis illis movens, cum tanta velocitate de
 cælo non faciet descendere ipsum creatorem
 cæli, prout id efficiet sacer minister in incru-
 ento missæ sacrificio: unde credo, in conse-
 cratione cujusque sacræ hostiæ, juxta doctrinam
 sancti Gregorii, non solum aperiri cælum
 ut debitam ei exhibeant reverentiam purissi-
 mi illi spiritus, verum etiã sanctam quandam
 in ipsis oriri æmulationem ac invidiam, dum
 vident, in creatura multò illis inferiore, tam
 sublimem potestatem, cui sese submittit ipse
 Creator, ac Monarcha universi.

Insistamus hæctenus dictis, dum multo
 plura dicenda supersunt: uti servi non ad-
 mittuntur ad secretiora suorum Domino-
 rum consilia, nec iis familiarem rerum sua-
 rum demonstrant confidentiam; ita nec
 Deus Spiritibus Angelicis ordinariè sese ex-
 hibet, quibus quasi servis utitur. At vero
 quam primum aliquis sacerdotali insignitus
 fuerit caractere, statim à Christo præclaro
 hoc eximioque titulo nuncupatur, ac deco-
 ratur, instarque amici confidentissimi assu-
 mitur: *Ioan. 15. v. 15. Jam non dicam vos ser-*
vos, dixi amicos, quia servus nescit, quid fa-
ciat

ciat Dominus ejus: vos autem dixi amicos,
 quia omnia, quaecumque audivi à Patre meo,
 nota feci vobis. Prompti semper adstant An-
 geli ad exequenda jussa Domini sui, unde de
 illis scriptum est ps. 102. *Qui facitis volunta-
 tem ejus, ad audiendam vocem sermonum ejus.*
 De sacerdotibus autem veritas & inelucta-
 bilis, quod ad eorum nutum & paucorum
 verborum prolationem, toties, quoties
 dignetur obedire, ac se praesentem sistere,
 ipsa summa, supremaque majestas, *Obedien-
 te Deo voci hominis: Josue. 10. 14.* Hinc An-
 gelus ille, cui sua curvare volebat genua,
 ac adorare parabat S. Joannes Apostolus,
 statim protestando illi obstitit, nullatenusq;
 permisit: *Apoc. 19. 10. Vide, ne feceris,
 conservus enim tuus sum, & fratrum tuorum,*
 exceptione hac confitens, se illo esse mino-
 rem. Verum, non inelegans quaedam no-
 stri temporis historia, in vita sancti Francisci
 Salesii registrata, *Lib. 5. 239.* planè decisam
 nobis reliquit quaestionem hujus praece-
 dentiae. Consecraverat sanctus hic probum
 quendam dignumque sacerdotem, cui ce-
 lum singularem quandam concesserat prae-
 rogativam familiaris, ac visibilis praesentiae
 ac assistentiae sui Angeli custodis: Postquam
 autem ad sacrum Presbyteratus fuerat pro-
 mo-

Vansi

Veris

de sig

A

A

A

A

A

A

A

A

A

A

A

A

A

A

A

A

A

A

A

A

A

A

A

motus, ordinem portamque domus à nullo comitatus vellet exire, visus est à sancto Præ lato quasi cum aliquo altero contenderet de præcedentia egressus; dumque vellet retro cedere, revocatur à S. Francisco, ac de re actæ & à se visæ serie percontatur; non ausus negare suo Pastori id, quod contigerat, & narrat, nimirum, quod, quamdiu in ordine fuisset clericali, Angelus suus custos honoratioris loci præcedentiam habuisset, at vero, quam primum sacerdotali insignitus fuisset caractere, nullis precibus exorabilem fuisse Angelum, ut consuetam præcedentiam acceptaret, hancque moræ illius, ac quasi contentionis, ad limen ostii, fuisse causam. Quis jam non videt, quis non confitebitur dignitatem sacerdotalem, in multis præcellere prærogativis, ac præcedere conditionem Angelicam? Profecto, in quiebat S. Franciscus Seraphicus, si mihi simul obviam venirent, & Sacerdos, & Angelus, primo genua curvarem coram sacerdote, & deinde debitum humanitatis ac reverentiæ obsequium præstarem Angelo: *Sed obviaret Angelo (ita de suo sancto Patriarcha scriptum reliquit S. Bernardinus Senensis Cap. 5.) simul & sacerdoti, prius reverentiam debitam faceret sacerdoti, quam Angelo Dei.*

Por-

Porro ex præmissis istis maxima quædam, gravissimaque deducitur consequentia, nimirum, quod quo major est gradus dignitatis ac excellentiæ, eo amplior sit obligatio altioris perfectionis: *Magnus sane gradus est sacerdotium, si immaculatum agatur*, inquit S. Ephrem: *De Tim. Dei. T. 3.* & S. Hieronymus *in c. 3. Sophon.* paucis, sed efficacibus verbis idem inculcat: *Non dignitas, sed dignitatis opus salvare consuevit.* Quo sublimior locus est, unde quis cadit, eo lapsus periculosior: *Cœleste tenet officium sacerdos, Angelus Domini exercituum est, aut eligit, aut eligitur*: Præcellus ille locus est, dicit S. Bernardus, *serm. Ecce nos reliquimus omnia*: sed attendite, quod, *inventa in Angelo pravitas, districtius judicetur necesse est, & inexorabilius, quam humana.* Sanctus quoque Ambrosius, *De dign. Sacer. cap. 7.* postquam pluribus disseruisset de prærogativâ dignitatis sacerdotalis, opportunè tandem concludens hæc advertit: *Excellentiam simul & casum demonstravimus, ne fidentes in sublimitate honorum, minime requirerent perfectionem morum, & in solo se crederent sacerdotis nomine, plus quam opere gloriari.* Atque hoc idem est, quod inquit S. Paulus, agens de status Episcopalis honorificentia, congruis,

B 5

imo

imo abundantioribus providenda, ac fructuosa: 1. Tim. 5. 17. *Qui bene praesunt Presbyteri, duplici honore digni sunt, id est, cumulo & abundantia*, ut explicat Hugo Cardinalis: Sed primo dicit: *qui bene praesunt*, ut intelligas, quod ubi magnus est honor, magnum quoque sit obligationis vinculum, quod honoratum stringit: hinc S. Augustinus scribens Valerio Episcopo, Ep. 128. hoc ipsum innuit, dicens: *Hoc honore nihil in hac vita praestantius, & acceptabilius apud homines esse potest, nihilque etiam apud Deum beatius, si eo modo in eo militetur, quo caelestis ipse Imperator jubet.*

Caput Quintum.

Varia Sacerdotalis dignitatis considerationes proponuntur.

Ponderavimus in praecedente capite summas praerogativas, ac excellentias gradus sacerdotalis; quia verò sancti Patres suis in operibus, scriptisque posteritati consecratis, sparsim non exigui ponderis de ipsius eminentia reflexiones ac motiva reliquerunt, ut eò altiorem, ac praestantiozem, status nostri ac vocationis sacerdotalis formemus conceptum, seligam ea, ac producam,